

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-711-0004
Dok.: PFN40012

Besvarelse af spørgsmål nr. 3 af 28. februar 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af konkursloven og konkursskatteloven (Revision af reglerne om gældssanering) (L 10)

Spørgsmål nr. 3:

”Ministeren bedes kommentere, jf. L 128, bilag 4 (2004-05. 1. samling) henvendelsen af 7. december 2004 fra Forsikring og Pension. Henvendelsen er genomdelt på L 10 – bilag 2.”

Svar:

Forsikring & Pension rejser i sin henvendelse til Retsudvalget dels spørgsmål om forslaget til konkurslovens § 222 a (lovforslagets § 1, nr. 14) om behandlingen i gældssaneringssager af skyldnerens pensionsordninger, dels om konkurslovens § 95 med hensyn til tilfælde, hvor en arbejdsgiver indleder betalingsstandsning eller går konkurs på et tidspunkt, hvor arbejdsgiveren ikke har indbetalt forfaldne bidrag til lønmodtagerens pensionsordning.

Usædvanlige pensionsindbetalinger

Det foreslås i overensstemmelse med Konkursrådets forslag, at der med udgangspunkt i den seneste retspraksis på området udformes lovregler om behandlingen i gældssaneringssager af skyldnerens pensionsordninger. Det foreslås, at hvis skyldneren har indbetalt et efter den pågældendes forhold på det tidspunkt, betalingen fandt sted, uforholdsmæssigt stort beløb på en pensionsordning, skal et beløb svarende til det for meget indbetalte i almindelighed indgå i gældssaneringssagen, jf. forslaget til konkurslovens § 222 a (lovforslagets § 1, nr. 14).

Efter Forsikring & Pensions opfattelse bør det klargøres, hvornår en indbetaling på en pensionsordning udgør et uforholdsmæssigt stort beløb. Et beløb, der på indbetalingstidspunktet var sædvanligt, kan efter Forsikring & Pensions opfattelse ikke senere anses for usædvanligt, fordi forsikredes økonomiske situation ændrer sig.

Efter lovforslaget beror vurderingen af, om der er indbetalt et uforholdsmæssigt stort beløb på skyldnerens pensionsordning, på en konkret vurdering af skyldnerens økonomiske forhold, ansettelsesforhold mv. på det tidspunkt, hvor indbetalingen fandt sted, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14. Der tilsigtes med forslaget ingen ændring af den vurdering, som i retspraksis i dag foretages af dette spørgsmål. Efter denne retspraksis lægges der bl.a. vægt på, om skyldneren, efter at den gæld, der søges saneret, er opstået, har indbetalt på en pensionsordning, som den pågældende selv har oprettet. Er pensionsordningen oprettet som led i skyldnerens ansettelsesforhold, skal ordningen kun inddrages i gældssanerings sagen, hvis indbetalingerne er unormalt høje efter stillingens beskaffenhed. Der vil i givet fald alene skulle ske inddragelse i gældssanerings sagen, i det omfang der er indbetalt et uforholdsmæssigt stort beløb.

I overensstemmelse med Konkursrådets forslag indebærer lovforslaget endvidere, at skifteretten ligesom efter gældende retspraksis i særlige tilfælde efter en konkret vurdering af skyldnerens pensionsordning og den pågældendes forhold i øvrigt helt eller delvist kan inddrage pensionsordningen i gældssanerings sagen, selv om der for så vidt ikke har været tale om uforholdsmæssige eller urimelige indbetalinger på ordningen, jf. forslaget til konkurslovens § 222 a, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 14).

Formålet hermed er at undgå de særlige situationer, hvor en skyldner, der har en betydelig pensionsopsparing og derfor vil få usædvanligt gode økonomiske forhold efter udbetaling af ordningen, vil kunne få gældssanering, uden at pensionsordningen kan inddrages i gældssanerings sagen til fordel for kreditorerne. Det er således hensigten, at reglen alene skal anvendes i særlige tilfælde med henblik på at undgå konkret stødende gældssaneringer. Der vil således f.eks. ikke kunne ske inddragelse af skyldnerens pensionsordning, hvis der alene er tale om en sædvanlig og almindelig arbejdsmarkedspension.

Der henvises i øvrigt lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2 og den kommenterede høringsoversigt vedrørende lovforslaget afsnit I, pkt. 3.

Ikke indbetalte pensionsbidrag

Forsikring & Pension anfører endvidere, at en lønmodtager, hvis arbejdsgiver indleder betalingsstandsning eller går konkurs, ofte ikke har mulighed for at gøre sit fulde krav gældende vedrørende bidrag til lønmodtagerens pensionsordning, som arbejdsgiveren ikke har indbetalt, idet lønmodtageren typisk først vil blive opmærksom på de manglende indbetalinger, når den pågældende modtager sin årlige opgørelse fra pensionsinstituttet, og der er gået mere end 6 måneder fra fristdagen (dvs. den dag, da skifteretten modtog begæring om f.eks. konkurs), jf. konkurslovens § 95, stk. 1, hvorefter der er fortrinsstilling for løn mv., der er forfaldet i tidsrummet fra 6 måneder før fristdagen indtil konkursdekretets afsigelse.

Forsikring & Pension har i vedlagte brev af 29. december 2004 uddybet sin henvendelse. Som det fremgår heraf, synes der navnlig at være tale om et spørgsmål, der opstår i forhold til lønmodtagere, der aldrig er blevet tilmeldt den pensionsordning, de i henhold til overenskomst eller ansættelsesaftale er berettigede til.

Indledningsvis bemærkes, at spørgsmålet om underretning af lønmodtagere, hvis arbejdsgiver ikke indbetaler de aftalte pensionsbidrag, bl.a. er omtalt i betænkning nr. 1423/2002 om forsikringsaftaleloven, som er afgivet af Justitsministeriets udvalg om revision af forsikringsaftaleloven, hvori Forsikring & Pension var repræsenteret. I betænkningen side 325 f., er bl.a. anført følgende:

”I nogle gruppeforsikringsordninger kender forsikringsselskabet identiteten af de enkelte gruppemedlemmer, mens selskabet i andre ordninger ikke er bekendt hermed, f.eks. fordi forsikringen omfatter “de til enhver tid ansatte på virksomheden”.

I de tilfælde, hvor selskabet kender identiteten af gruppemedlemmerne, vil selskabet efter det for udvalget oplyste i praksis underrette de enkelte gruppemedlemmer, hvis præmien ikke bliver betalt. Forsikring & Pensions medlemmer af udvalget har i den forbindelse tilkendegivet, at det efter deres opfattelse vil være i strid med god forsikringskik, hvis et selskab undlader at foretage en sådan underretning, og selskabet vil således i givet fald kunne blive ansvarlig i forhold til det enkelte gruppemedlem, som har haft en berettiget forventning om at være dækket af den pågældende gruppeforsikring.

For så vidt angår forsikringsordninger, hvor forsikringsselskabet ikke kender identiteten af de enkelte gruppemedlemmer og derfor ikke har mulighed for at underrette dem om den manglende præmiebetaling, vil udvalget pege på, at forsikringsselskabet og grupperepræsentanten ved forsikringsaftalens indgåelse bør tage højde for den situation, der kan opstå, hvis præmien ikke bliver betalt. Det kan f.eks. aftales, at forsikringsselskabet skal underrette en særlig grupperepræsentant, dvs. en anden end den sædvanlige grupperepræsentant/forsikringstageren, ved manglende præmiebetaling, således at denne særlige repræsentant har en forpligtelse til at orientere de enkelte gruppemedlemmer.

Med hensyn til arbejdsmarkedspensionsordninger føres der efter det for udvalget oplyste i øvrigt en løbende kontrol med, om præmien bliver indbetalt af arbejdsgiveren. Præmiebetalingen fremgår således af den enkelte medarbejders lønseddel (uden at lønsedlen dog udgør bevis for, at arbejdsgiveren har indbetalt præmien) og det enkelte arbejdsmarkedspensionsinstitut overvåger løbende ændringer – herunder bortfald – i præmieindbetalingerne. Manglende præmiebetaling opdages derfor hurtigt og sagerne løses effektivt i det arbejdsretlige system.”

Efter Justitsministeriets opfattelse må Forsikring & Pensions forslag om at ændre konkurslovens § 95 ses i en bredere sammenhæng med de øvrige bestemmelser i konkurslovens kapitel 10 om den såkaldte konkursorden, dvs. reglerne om fravigelse af hovedprincippet om en ligelig forde-

ling af skyldnerens aktiver til skyldnerens kreditorer i forbindelse med en konkurs. Justitsministeriet vil derfor sende en kopi af Forsikring & Pensions henvendelser og denne besvarelse til Konkursrådet med henblik på, at materialet kan indgå i rådets løbende overvejelser om revision af konkurslovens regler, herunder Konkursrådets kommende overvejelser om konkurslovens regler om rekonstruktion mv.